

RAĎ SE VRHÁM DO NEZNÁMA

Rozhovor s umělcem Ondřejem Brýnou

„Už můžu.“ cinkne mi zpráva na Instagramu. Je neděle, půlhodina do půlnoci, a s mým kamarádem Ondřejem Brýnou se nám konečně po víkendu vzájemného nahánění podaří spojit. Hned na začátku telefonátu mi oznámí, že může mluvit, protože má před sebou dlouhou cestu noční Prahou. Z budovy FAMU, kde pracoval na svém klauzurním filmu, se vrací pěšky domů na okraj města, aby zde udělal poslední úpravy a hotové dílo odevzdal. Před sebou má tedy nabitě ráno. Přesto si na mě udělal čas, a tak po počátečním přátelském povídání zapínám diktafon a náš rozhovor může začít.

Ahoj Ondro, až tě budu představovat, zmíním se čtenářům mimojiné o tvých úspěších, že jsi vyhrál několik cen, dělal jsi videoklip pro Pokáče...

To je strašný. *(Smích)*

Na tohle já vůbec nehraju.

Proto by mě zajímalo, co by jsi o sobě řekl ty, kdyby jsi se měl představit.

Já bych řekl, že jsem člověk, kterého baví tvořit věci, které mu dávají smysl. Víš co, spoustu lidí žije svůj život jen tak bez toho, aby je něco naplňovalo. To mě docela děsí. Já si ty věci prostě zkouším. Natočím si hraný film, uspořádám svou výstavu... možná jsem v tom trošičku naivní, ale rád se vrhám do neznáma. Pro mě je důležité se neustále posouvat a nevádí mi, že často nevím, kde zrovna jsem.

Kam se plánuješ posouvat?

No, to je velký. Musím říct, že to je téma, nad kterým docela dost přemýšlím. Tak nějak s nástupem na FAMU přišla obava z bakalářského filmu, což by mělo být kvalitní dílo řekněme. V hlavě už delší dobu promýšlím námět a je to zatím takový, že sbírám ty součástky. A právě, odehrává se to v budoucnosti a je to o umění. Je to o tom, že to umění vlastně někdy nemá smysl. *(Smích)*

Myslíš, že současná česká kinematografie má smysl?

Myslím, že se u nás momentálně točí fakt stupidní komedie, ale zároveň si myslím, že to ty lidi časem přejde. Už teď mi přijde, že diváci vnímají, co sledují. Někdy je fajn pustit si film jen tak na oddech. Je super, že si každý může vybrat, na co má zrovna chuť. Vidím to sám na sobě, když si pustím nějaký jednoduchý pořad na zrelaxování. Je to taková moje guilty pleasure. A i když jdou lidi do kina na stupidní komedii, je super, že tam vůbec jdou.

Ondřej Brýna (@ondrej_bryna_art)

Ondřej Brýna (2004) vystudoval Střední odbornou školu obchodu, užitého umění a designu v Plzni - obor multimedia. Momentálně je v prvním ročníku animace na pražské FAMU. Ještě na střední získal mnoho nejen filmových ocenění - např. na Filmovém festivalu Černá věž za videoklip Roboti (2021) a o rok později za film Zvládnání vzteku (2022). Vytvořil videoklip Kouření je hnusný zvyk (2021) pro populárního českého zpěváka Pokáče, čímž se dostal do širšího povědomí. Jeho vášní je scénografie, vytvářel scénu pro představení plzeňské konzervatoře, Národní divadlo moravskoslezské a podílel se na vytváření videoprojekcí pro velmi dobře přijatý muzikál Divadla Josefa Kajetána Tyla - Jesus Christ Superstar. Zlomky jeho tvorby prezentoval na vlastní výstavě Mezifáze v rodné Plzni, v Bratislavě a v Nepomuku. K výstavě vydal i artbook.

Já jsem četla manifest Šimona Holého a vidím to tak, že když se budeme jako diváci vzdělávat, budeme mít větší páku na produkční společnosti. Jo, přesně. Doufám v to. Doufám, že lidi budou chtít vidět něco kvalitnějšího, a že už si začínají uvědomovat, na jaké blbosti se to koukají. Nesmyslný obsah bude vždycky, ale snad se víc lidí začne zajímat o ty hodnotnější díla. Je to takový moje přání.

Myslíš, že film může změnit svět? Může změnit člověka?

Není to sice základní potřeba jako mít co jíst, co pít, kde spát. Ale myslím si, že člověk umění potřebuje na to, aby mohl ve světě, kterej není prostě růžovej, fungovat a nezbláznit se z toho. Když vidí divák postavu, která se zrovna potýká s něčím podobným, může mu to pomoci. Filmem válku nezastavíš, ale můžeš ho využít jako zrcadlo. Můžeš díky němu přinutit lidi přemýšlet. Pak bude jenom na nich, jestli se změní.

A co by jsi chtěl předat dál ty?

Já vždycky jenom doufám v to, že dokážu ty lidi dostat někam pryč. Baví mě vymýšlet místa, která jsou možná trochu nereálná. To, že se člověk může na pár minut ponořit do jiného světa a objevovat, mi dává smysl.

Animace, scénografie, hraný film... Člověka by mohla napadnout otázka, kde bereš na všechno energii...

Tak nad tím taky pořád přemýšlím. Asi to bude tím, že jsem si našel činnost, která mě naplňuje. Často mě to stojí spoustu energie, pořád něco dělám, ale nakonec se mi to mnohonásobně vrátí.

Jak to máš s inspirací?

S tou inspirací je to takový těžký. Pořád si myslím, že je to o náhodě. Záleží na tom, v jaké životní situaci zrovna jsem. I když zažívám špatný věci, inspiruje mě to k tomu, abych si našel nebo vytvořil nějaké pozitivní místo. A takhle často vznikají moje nápady. Napadají mě běžně nějaké situace a když se nakupí, spojí se s tím, co zrovna prožívám. Obecně mě inspiruje asi ta sféra lidí, ve které se pohybuju, ale i maličkosti každodenního života.

Jo, a taky třeba domy. Když mě nějaký zaujme, hned mě napadají osudy lidí, který v něm žijí. Praha je na tohle ideální. Rád se v ní ztrácím.

Inspiruje tě třeba někdo z filmových tvůrců?

No, zažívám to často, že si lidi spojujou moji tvorbu s Timem Burtonem nebo Wesem Andersonem. S Timem máme společnou určitě lásku k animaci a potřebu vytvářet nové světy. Ale narozdíl od něj nemám potřebu zabírat se morbidními tématy. *(Smích)*

U Wese obdivuji s jakou absurditou a ladností zvládá vyprávět i závažná témata. Vizuálně je to asi můj top režisér. Každý jeho film mi připomíná, proč chci taky točit. Je pravda, že jsem na nich vyrůstal a vliv na mě měli obrovské, ale snažím se ho limitovat. Myslím, že každé člověk, co začne něco tvořit, musí z něčeho vyjít. Ale mám pocit, že jsem na dobré cestě definovat svou vlastní tvorbu, a těší mě, že někdo už má spojené určité věci se mnou.

Třeba divoký účes!

To je pravda! *(Smích)*

Ale to byla jenom náhoda. Před Covidem jsem měl krátké vlasy, ale pak se zavřely kadeřnictví a mně hrozně narostly. Když jsem si je pak chtěl nechat ostříhat, všichni mě přemlouvali, ať to nedělám, že je mají se mnou už spojené. Je to moje poznávací znamení.

Možná tento článek čte někdo, koho jsi zrovna inspiroval k tomu, aby také začal tvořit. Co by jsi mu vzkázal?

Podle mě je důležitý začít a hlavně vydržet. To je asi to nejtěžší. Než vznikne něco plnohodnotného, musíš si projít malým peklem. Spousta lidí má pocit, že jim jen tak spadne do klína nějaká příležitost, ale tak to není. Naopak musíš ty sám zkoušet nové věci a oslovovat ty lidi. Trvá to, než se objeví úspěch, tak by to měl každý v první řadě dělat pro sebe. Umění je tak čistá věc, že se prostě musí dělat srdcem, aby fungovala.

A co by jsi vzkázal sám sobě?

No, toho je ale hodně. *(Smích)*

Já bych sám sobě vzkázal: „Buď dál trpělivý a neztrácej hlavu.“ A taky to samé, co jsem vzkázal čtenářovi.

Co by jsi si vzkázala ty? To by mě docela zajímalo.

Asi bych si vzkázala, abych se snažila být dál dobrý člověk i ve chvílích, kdy to není jednoduchý.

Jo, to je taky dobrý. Ale zase je potřeba být trochu asertivní, což mi ne vždy jde.

Moc ti děkuji za rozhovor, Ondro. Už vypnu diktafon, ať si zase můžeme povídat “mimo záznam”.

Já děkuju za pozvání!

Ještě jsem ti neřekl o...

Darina Yamadorova!

Galaxie

ONDŘEJ BRÝVA

